

anyja. — A köznemesség élt-halt érte; nemesak vitézségéért és hadvezéri tehetségéért, hanem a jogok és igazságnak is védője volt.

c) Hunyadi János hadjáratai. A szendrői csata (1439); A szebeni diadal (1442), (Kemény Simon önfeláldozása). A vaszkapui győzelem = 1442. Hosszu hadjárat (1443—1444). A szegedi országgyűlés, szegedi béke, Várnai csata (1444). Ulászló király elesik. Hunyadi János kormányzósága (1446—1452). Rigómező (1448). V. László uralkodása. A török újabb támadása. Nándorfehérvár ostroma. (Dugovics Titusz). Hunyadi János és Kapisztrán János Hunyadi halála (1456. aug. 11.)

d) Elmélyítés. Hunyadi János győzelmei megmentik Európát, az egész kereszténység ünnepli a nándorfehérvári győzelem hőseit. (A déli harangszó elrendelése.) A pápa (III. Callixtus) „a kereszténység védőpajzsának” nevezte Magyarországot. Utalás Trianonra!

III. Befejezés. a) Összefoglalás. Térkép szerint.

b) Begyakorlás. Rajzolják meg Hunyadi hadjáratainak utjait.

1937. NOVEMBER 3. HETE.

Számolás és mérés

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: A megcsonkított Magyarország. (Összeadás és kivonás.)

Nevelési cél: Mindent felirunk!

Kapcsolás: földrajz = elszakított magyar városaink.

Szemléltetés: térkép alapján.

Vázlat.

I. Előkészítés. a) Kapcsoló ismételés. Összeadás szóban és írásban. Kivonás szóban és írásban.

b) Áthajlás. A trianoni igazságtalan béke következményei.

c) Célkitűzés: Mit veszítettünk?

II. T á r g y a l á s. a) Lakosság. 1. A magyar birodalom lakossága
1880-ban 15,642.102, 1890-ben 17,463.791, 1900-ban
19,254.559, 1910-ben 20,776.487, 1920-ban 7,980.143, 1930-
ban 8,614.574 volt. Mennyivel szaporodott a népesség: a)
1880—1890-ig? b) 1890—1900-ig? 1900—1910-ig? d) 1880—
1910-ig? Mennyivel kevesebb mai hazánk népessége, mint
volt 1910-ben?

2. Kolozsváron volt 50.704 magyar, 1676 német, 107 tót, 7562 oláh;

Aradon volt 38.929 magyar, 5643 német, 294 tót és 9556 oláh;

Nagyváradon volt 58.421 magyar, 1416 német, 279 tót, 3604 oláh;

Temesváron volt 28.552 magyar, 31.644 német és 650 oláh;

Mennyivel volt több ezen városokban a magyar, mint az oláh?

Mennyivel volt több magyar, mint a többi nemmagyar (nemzetiség) együttvéve?

b) Amitől megfosztották hazánkat.

Hazánk sóbányái 1911-ben a következő mennyiségű sót termelték: Désaknán 16.014 tonnát, Marosujváron 61.526 t, Parajdon 4577 t, Tordán 2121 t, Vizaknán 3271 t, Rónaszéken 21.051 t, Aknasugatagon 21.548 t, Aknaszlatinán 46262 t, a sóvári sófőzdében 6214 tonnát. Mennyi volt az évi összes sótermelésünk? Mindez most elveszett!

c) Hazánk mezőgazdasági termelése.

1. 1915-ben búzával bevetett terület volt 5,752.000 hold, ezen 41,017.444 q terméssel, 1925-ben búzával bevetett területünk maradt 2,533.156 hold s ezen 18,942.014 q termett. Mennyivel kevesebb területünk maradt a búzára, mint volt? Mennyivel lett kevesebb búzatermésünk évi eredménye?

2. Rozs volt 1915-ben 1,800.000 k. holdon, termett rajta 12 millió 438.770 q; 1925-ben pedig csak 1,188.798 k. holdon volt 7,742.259 q rozstermésünk. Ez mennyivel lett kevesebb?

3. Tengerivel bevetett k. hold volt 1915-ben 4,267.000, ezen 42.117.986 q termett; 10 év múlva, mai hazánkban már csak 1.814.666 k. holdon termelhettünk s ennek termése 23.488.383 q volt. Mennyivel volt több tengeritermésünk Trianon előtt?

Mennyi vesztesége hazánknak az egyes termelési ágakban?

III. Összefoglalás. a) Alkalmazás. Készítsétek el a kiszámított példák vonalas grafikoniát.

b) Begyakorlás. Veszteségünket (sóban és terményben) hány 100 kocsiból álló tehervonat tudná visszahozni nekünk? (Házi feladat.)

Hányszor telne ki lakóhelyünk népessége az elszakított magyarság számából?

1937. NOVEMBER 2. HETE.

Földrajz

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: A Nagy-Alföld összefoglalása. (I. rész.)

Nevelési cél: Ezt a megmaradt földet most nagyon szeretnünk kell!